

СТОМАТОЛОГИЯ

материал на Йордан Караленчев

ТРУДНА СПЕЦИАЛНОСТ, НО ПРЕСТИЖНА ПРОФЕСИЯ

Думата „стоматология“ не идва от стомах, но определено ви трябва здрав такъв, за да се заемете сериозно с изучаването ѝ. Специалността е сложна и - подобно на всяка медицинска наука - е свързана със сблъсък с инструменти, които непросветените биха оприличили на средновековни уреди за изтезание.

Продължавате ли да четете? Страхотно. Казаното готук нямаше за цел да ви отказва, но трябваше да ви подготвим. Сега нека да споменем накратко и положителните страни на това да учите стоматология. Като начало - реализацията е почти сигурна, а заплатите са доста добри. Зъболекарите се радват на висок престиж в обществото и получават голямо удовлетворение от възможността да помагат на хората.

Малко предистория

Хората винаги са имали зъби, затова е изненадващо, че стоматологията е толкова нова дисциплина. До началото на 20-ти век общопрактикуващите лекари са се занимавали и с проблемите на зъбите и устната кухина. Още по-назад в миналото хората са разчитали на бръснари и ковачи за лечението (тоест - ваденето) на зъби, защото само те са имали подходящи инструменти.

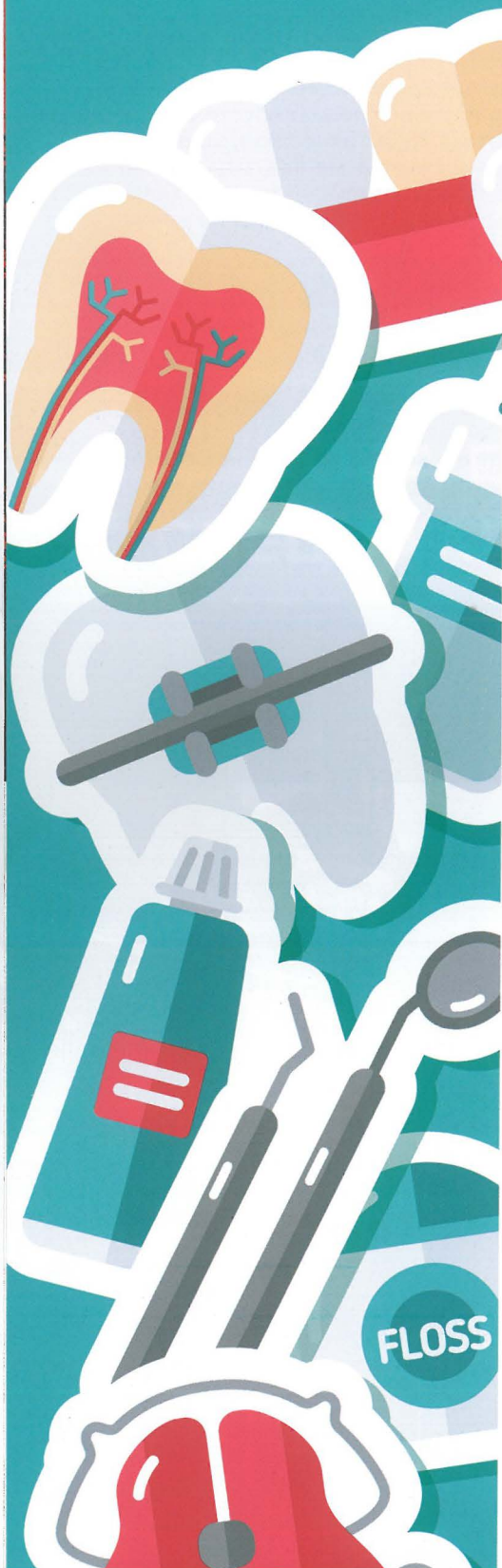
Днес, разбира се, технологиите са се променили драстично. Съвременните практики са по-безболезнени и несравнимо по-безопасни. Практически всички авторитетни медицински университети имат факултети по дентална медицина, където бъдещите зъболекари се подготвят за отговорната си професия.

Въпреки това, много хора продължават да изпитват панически страх от посещение на зъболекарския кабинет. Тези от вас, които решат да се отдадат на професията, трябва

да се подготвят и за борба с дългогодишни страхове, умвърдени в човешката психика.

Има ли разлика между стоматология и дентална медицина

Двете понятия се използват като синоними в разговорната реч, а дори и от самите специалисти. Ако трябва да сме напълно точни - денталната медицина е дял на стоматологията, който се занимава с лечение на зъбите. Стоматологията се отнася до всички проблеми на устната кухина. Това разделение е сравнително ново - в България е въведено официално през 2007 г. Преди това тези специалисти са се наричали стоматолози, а разговорно - зъболекари. По-важното разделение, което се прилага в повечето страни в Северна Америка, Европа и Азия, е на доктори по дентална медицина и доктори по дентална хирургия. Зъболекарите, които не са хирурзи, нямат право да извършват някои хирургични операции.

Какви предмети се изучават

Има редица дисциплини, които се изучават във всички медицински специалности: Анатомия, Физиология, Токсикология, Фармация и т.н. Зъболекарите са също лекари и, логично, не пропускат фундаменталните неща, които поставят основата на медицинското образование.

ИМА РЕДИЦА ДИСЦИПЛИНИ, КОИТО СЕ ИЗУЧАВАТ ВЪВ ВСИЧКИ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛНОСТИ

Към тази категория предмети трябва да включим и основите на латинския език. Разбира се, не се очаква бъдещите зъболекари да го владеят като специалисти по класическа филология, но трябва да го разбират, за да се ориентират правилно в терминологията. Медицината използва латински термини за много неща, за да могат лекари от различни страни да разчитат правилно диагнози и да наричат заболяванията с едни и същи имена. Когато говорим по-конкретно за стоматология, можем да изброим редица области, в които човек може да специализира: ортодонтия, ендодонтия, устна хирургия (една от специализациите, които изискват най-продължително обучение), педиатрична (детска) стоматология и др. Няма да ви отегчаваме повече със сложни думи. Просто запомнете, че имате възможност да се развивате в най-различни направления. Грижата за човешката устна кухина, оказва се, има нужда от доста специалисти.

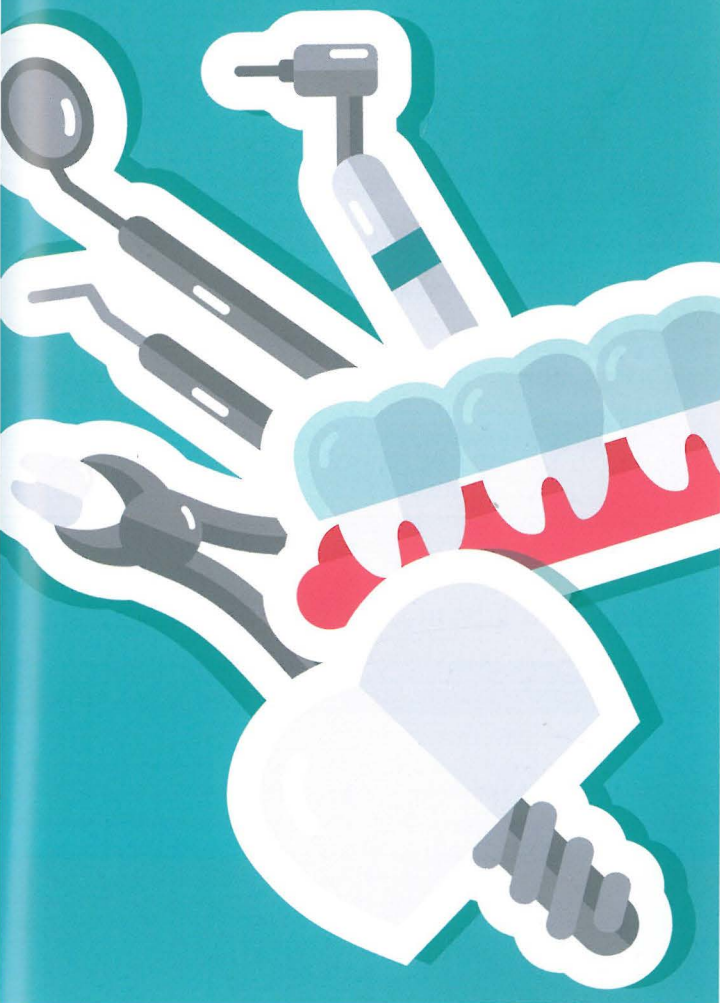
Кои са най-добрите университети в България

У нас дентална медицина се изучава само в три висши училища: медицинските университети в София, Варна и Пловдив. Според ежегодната класация, публикувана от родното Министерство на образованието и науката, МУ София е най-престижното учебно заведение, следвано плътно по петите от висшите училища във Варна и Пловдив с равни резултати.

Най-добрите университети в България

Позиция	Висше училище	Град	Резултат
1	Медицински университет - София	София	64
2	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“	Варна	59
2'	Медицински университет - Пловдив	Пловдив	59

Източник: Министерство на образованието и науката

Показателите в тази класация са твърде близки, за да се прави избор само на базата на тях. Ако сте решили да следвате в България, премислете внимателно всички фактори - общежития, възможности за кариерна реализация, условия за живот в съответния град и т.н.

Кои са най-добрите университети в чужбина

Сред водещите университети в света виждаме изключително интересни страни, които рядко попадат в челото, когато говорим за други специалности. Класацията се оглавява от Каролинския институт в Швеция. Скандинавската страна окупира и третото място, благодарение на Готенбургския универ-

ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА СЕ ИЗУЧАВА САМО В ТРИ ВИСШИ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ

ситет. Явно силната социална политика и доброто здравеопазване в северната страна имат положително влияние върху качеството на образованието по стоматология.

Азиатските тигри също са представени. Университети от Хонг Конг и Япония заемат съответно второ и шесто място. Университетите в Азия тепърва набират скорост и вероятно ще ги виждаме по-често. За нас това са доста екзотични дестинации, но знае ли човек накъде ще го отнесе животът...

Няма да пропуснем и англо-саксонския свят. Като никога, той не е окупира водещите позиции, но все пак САЩ, Великобритания и дори далечна Нова Зеландия класират свои висши училища в топ 10. Едва ли има нужда да обясняваме за високото качество на образованието в тези страни. Големият брой международни студенти говори сам по себе си. Нова Зеландия наистина е изненада, но не трябва да забравяме, че това е страна, наследила своите традиции в науката и образованието от Великобритания.

Как се кандидатства в България

Кандидатстването в България се случва по процедура, подобна на тази за специалност Медицина. Накратко - трябва здраво да залягате над учебниците по биология и химия. За да свикнете с формата на изпитите, би било добре да се явите на някои от организираните предварителни изпитни сесии от висшите училища. Много хора дори решават да се пробват още в 11-ти клас. Разбира се тези резултати не се зачитат, но тренировката е важна.

Съветваме ви да се пробвате и в трите рогни университета. Резултатите им в класацията на МОН са много близки, а и София, Пловдив и Варна са достатъчно големи градове, които предлагат възможности за забавления, работата и приятен студентски живот като цяло. Не бързайте да си заплювате конкретна специалност прекалено рано.

Как се кандидатства в чужбина

Не твърде лесно. Трудно можем да говорим за „чужбина“ като цяло, тъй като процедурите в различните страни се отличават чувствително. Най-важната особеност, която трябва да отчетем е, че стоматологията често е защитена специалност и се налага да използвате различни правила за прием.

Например - трябва да положите изпити, които комбинират езикови и медицински познания: Dental Admission Test в САЩ, MedAT в Германия и Австрия, UK Clinical Aptitude Test (UKCAT) във Великобритания. Вероятно се досещате - конкуренцията е много сериозна.

Най-добрите университети в света

Позиция	Висше училище	Държава	Резултат
1	Karolinska Institutet	Швеция	90.1
2	The University of Hong Kong	Хонг Конг	90.0
3	University of Gothenburg	Швеция	88.4
4	University of Michigan	САЩ	87.6
5	KU Leuven	Белгия	87.1
6	Tokyo Medical and Dental University (TMDU)	Япония	86.6
7	King's College London	Великобритания	86.1
8	University of Otago	Нова Зеландия	85.0
9	Harvard University	САЩ	83.7
10	University of North Carolina	САЩ	83.6

Източник: QS World University Rankings

Кариерна реализация

Стоматолозите имат три основни възможности за кариерна реализация: да постъпят на работа в държавна или частна болница, да отворят своя собствена практика или да продължат да се занимават с научна дейност. Трите неща не се изключват взаимно. Напротив - много специалисти ги комбинират.

Всички лекари по дентална медицина, които упражняват професията си в България, членуват в Български зъболекарски съюз (БЗС). За да

ТРЕБВА ЗДРАВО ДА ЗАЛЯГАТЕ НАД УЧЕБНИЦИТЕ ПО БИОЛОГИЯ И ХИМИЯ.

работите в други страни, също ще е необходимо да се присъедините към подобни професионални организации. Прехвърлянето от държава в държава не е лесна задача. Подгответе се за проверки и попълване на доста документация.

Заплатите на зъболекарите по света са повече от добри. В САЩ например, водещите стоматолози печелят суми от порядъка на 400-500 хил. долара. Но дори и по-скромните специалисти могат да изкарват 160 хил. долара.

На Стария континент печалбите са по-малки, отчасти защото здравеопазването е в по-голяма степен държавно. И все пак - заплащането на добър стоматолог в Обединеното кралство може да възлиза на около 100 хил. паунда на година.